

Gæsteprincippet i ny vejlov

v/ specialistadvokat Anne Sophie K. Vilsbøll, Bech-Bruun

Der har tidligere – også på Vejforum – være sagt og skrevet en del om det såkaldte gæsteprincip. Ikke uden grund, for der er store økonomiske interesser forbundet med placering og ikke mindst flytning af forsyningsledninger i vejarealer. Den nugældende vejlovs § 106 om afholdelsen af omkostninger i forbindelse med flytning af ledninger i vejarealer har været genstand for mange fortolkningsspørgsmål, som er afgjort af kommissioner og domstole i de senere år.

Nu lægges der med forslaget om ny vejlov (2. lovudkast af 28. august 2012) op til både sproglig ændring af og tilføjelser til den gældende regel om ledningsarbejder og gæsteprincippet i § 106.

De foreslåede, nye bestemmelser om ledningsarbejder ledsages af meget udførlige lovbemærkninger, blandt andet vedrørende (Transportministeriets udlægning af) gældende ret. Dette er under alle omstændigheder en nyttig, samlet fremstilling (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.4).

Den nye vejlov (lovudkastets § 82, stk. 1) fastholder gæsteprincippet som det gældende udgangspunkt med følgende, ændrede formulering:

"Arbejder på eller af hensyn til ledninger i eller over offentlige veje, herunder om nødvendigt flytning af ledninger, i forbindelse med vejarbejder, der iværksættes af vejmyndigheden inden for rammerne af de formål, som vejmyndigheden kan varetage, betales af ledningsejeren."

I tilknytning hertil er det relevant, at udkastet til vejlov – som noget nyt – indeholder en egentlig formålsbestemmelse samt en angivelse af, hvilke hensyn vejmyndighederne skal varetage. Dette må antages fremadrettet at få betydning for anvendelsen af gæsteprincippet ved afgrænsningen af, om et arbejde ligger inden for de opgaver og hensyn, som vejmyndigheden kan og skal iagttage med deraf følgende pligt for ledningsejere til at betale for ledningsflytninger.

Med de foreslåede, nye regler løses derudover blandt andet det omstridte og i retspraksis pt. uafklarede spørgsmål om, hvem der skal betale for fordyrelse af vejarbejdet, der skyldes hensyn til at undgå en ledningsflytning. Disse omkostninger vil fremover, jf. lovudkastets § 82, stk. 2, høre til ledningsejerens betalingsforpligtelse.

Det har hidtil været anerkendt i praksis, at der i forbindelse med vejarbejder mv. gælder en forpligtelse for vejmyndigheden til at tage hensyn til ledninger i vejen og undgå, at ledningsejerne påføres unødige omkostninger. Denne forpligtelse udtrykkes nu direkte i loven, jf. udkastets § 83.

Men er alle spørgsmål vedrørende ledningsarbejder og gæsteprincippet så besvaret? Næppe. Blandt andet ses der ikke at være taget stilling til, hvordan der skal forholdes med ledninger i nedlagte vejarealer.

Anne Sophie K. Vilsbøll har arbejdet med ledningsret og gæsteprincippet som rådgiver for både anlægsmyndigheder (Metroselskabet, By & Havn og en række kommuner) og ledningsejere (forskellige forsyningsselskaber) og kender de argumenter, der (kan) fremføres fra begge sider. Hun vil bruge eksempler fra en række aktuelle sager til at belyse, hvordan den foreslåede, nye vejlov kan forventes at påvirke udviklingen – men også spørgsmål, som loven måske ikke løser.